

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นรหัสชนิดหนึ่ง ซึ่งมนุษย์ใช้สื่อความหมายระหว่างกันในการทำกิจกรรมต่างๆของชุมชนหรือของสังคม รหัสของแต่ละภาษาเป็นผลของการตกลงยอมรับกันในสังคมโดยสมาชิกของสังคมผู้ใช้รหัสนั้นตกลงกันว่าจะใช้สัญลักษณ์ระบบใดเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายในโอกาสและสถานที่ใด (พิณทิพย์ ทวยเจริญ , 2521) แต่เมื่อใดก็ตามที่บุคคลหรือเด็กคนเดียวกันใช้ภาษามากกว่าสองภาษาโดยใช้สลับกันตามความสัมพันธ์และสภาพการณ์ บุคคลหรือเด็กเหล่านั้นจัดได้ว่าเป็น เด็กสองภาษา (Weinreich , 1953) และคริสโตเฟอร์สัน (Christopherson , 1948) ได้กำหนดความหมายของเด็กสองภาษาว่า เป็นบุคคลที่รู้ทั้งสองภาษาโดยประมาณในระดับเดียวกับผู้ใช้ภาษาเดียว ซึ่งสตรีกแลนด์ (Strickland อ้างถึงในสุจิต เพียรชอบ , 2531) ได้แบ่งประเภทของการเรียนรู้สองภาษาไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้สองภาษาไปพร้อมๆกันในขณะที่ยังเป็นเด็กเล็ก
2. การเรียนรู้ภาษาที่สองในระยะที่เด็กโตขึ้น
3. การเรียนรู้ภาษาที่สองในระยะวัยรุ่น
4. การเรียนรู้ภาษาที่สองในระยะที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว

การเรียนรู้สองภาษาในเด็กสองประเภทแรกนั้น ตามความเป็นจริงเด็กจะใช้ทั้งสองภาษาอยู่เพียงระยะเดียว หลังจากนั้นจะเลือกใช้ภาษาเดียว คือภาษาที่ใช้กันอยู่ในสังคมต่างๆไป โดยสอดคล้องกับ เพ็ญชูศรี เซโปลา (1981) ที่ได้อ้างอิงถึงการใช้ภาษาของเด็กเปอร์โตริโกที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาของ พิชแมน และกรีนฟิลด์ และสรุปถึงการใช้ภาษาของเด็กไทยที่ใช้สองภาษาในประเทศสหรัฐอเมริกาว่า เด็กไทยจะใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์เกี่ยวกับครอบครัว เพื่อนฝูง การศึกษา และการประกอบอาชีพ ส่วนภาษาไทยนั้นจะใช้ในสถานการณ์ทางศาสนา และเพื่อนฝูงเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญ

มากกว่าภาษาไทย แต่คนไทยถึงแม้ไปอยู่ต่างแดน แต่ก็ยังมีความผูกพันกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ คุณสมบัติของคนไทยคือ ความสำนึกในความเป็นไทย การเป็นคนดีมีศีลธรรม และความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เมืองใดที่มีคนไทยอาศัยอยู่หนาแน่น มักมีชุมชนหรือสมาคมในท้องถิ่นนั้น (สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ , 2527) แต่ปัญหาของคนไทยในสหรัฐอเมริกาที่กำลังเผชิญอยู่คือ การที่เด็กไทยขาดทักษะความรู้ ความสามารถ และความสำนึกในความเป็นไทย ดังที่ อ่ำไพ สุจริตกุล และคณะ (2528) ได้เสนอปัญหาหลักในการสอนเด็กไทยในสหรัฐอเมริกาว่า คือ ปัญหาเรื่องภาษาไทย เพราะผู้ปกครองพูดคุยกับลูกด้วยภาษาอังกฤษ อีกทั้งสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนมักใช้ภาษาอังกฤษ หากใช้ภาษาที่คนทั่วไปไม่รู้จัก ผู้ที่ใช้ภาษาจะรู้สึกว่าตนไม่ใช่พวกเดียวกันและถือได้ว่าเป็นการเสียมารยาท จึงส่งผลทำให้เกิดการถุกกลั่นทางภาษาและวัฒนธรรม สมพงษ์ จิตระดับ (2536) ได้กล่าวถึงเด็กไทยในสหรัฐอเมริกาว่า “ ต้องยอมรับว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักของเด็กที่นี่ ภาษาไทยนั้นเป็นภาษาที่สองของเด็กที่เรียนต่อมา เด็กจะเรียนภาษาอังกฤษเกือบตลอดเวลา การเรียนภาษาไทยนั้นจะเกิดเฉพาะบางเวลา และการที่เด็กเรียนภาษาไทยได้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาเพิ่มเติม ติดตาม และการรู้จักแสวงหาความเป็นสายเลือดของตนได้ ” จึงถือได้ว่าภาษาไทยเป็นการเรียนภาษาที่สองของเด็กไทยในสหรัฐอเมริกาซึ่งย่อมเกิดปัญหาในการใช้ภาษาที่สองตามมา ดังที่ เซลิงเกอร์ (Selinker ,1977) กล่าวว่า ในการเรียนภาษาที่สองนั้น ผู้เรียนจะสร้างระบบไวยากรณ์ใหม่ ซึ่งมีลักษณะของการใช้กฎร่วมกันระหว่างสองระบบภาษา คือ ระบบภาษาแม่ และระบบของภาษาที่กำลังเรียนอยู่ เรียกภาษาของผู้เรียนนี้ว่า ภาษาระหว่างสองระบบภาษา ซึ่งทั้งทางด้านเสียง หน่วยคำ และไวยากรณ์ที่ปรากฏในคำพูดของผู้เรียนภาษา จะไม่ตรงกับภาษาที่สอง และทำให้คำพูดที่ออกมา มีลักษณะเป็นภาษาระหว่างสองระบบภาษานั้น เกิดจากกระบวนการต่างๆที่เกิดขึ้นในการเรียนภาษา กระบวนการดังกล่าวมีดังนี้

1. อิทธิพลของภาษาแม่ของผู้เรียน
2. กลวิธีในการฝึกในขณะที่เรียนภาษาที่สอง
3. วิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนภาษาที่สอง
4. วิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการสื่อสาร หรือ พูดจากับเจ้าของภาษา
5. การสรุปกฎเกณฑ์และความหมาย นอกเหนือไปจากที่เจ้าของภาษาใช้

ในการเรียนภาษา ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อ เข้าใจเรื่องราวที่เจ้าของภาษาพูด สามารถโต้ตอบกับเจ้าของภาษาได้ และสามารถใช้ความรู้ด้านระบบเสียง ระบบคำศัพท์ และระบบไวยากรณ์ให้ถูกต้องตามสถานการณ์ นอกจากนี้ ความรู้เกี่ยวกับระบบของภาษาทั้งด้านเสียง ศัพท์ และไวยากรณ์ ถือว่าเป็นองค์ประกอบของเนื้อหาทางภาษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการใช้ทักษะทางภาษาทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เนื่องจากองค์ประกอบของเนื้อหาทางภาษาเป็นคุณลักษณะซึ่งเป็นพื้นฐานและประสานสัมพันธ์กับการใช้ทักษะทางภาษา (อัจฉรา วงศ์โสธร , 2532) จากทักษะทั้งสี่ด้าน ฮิลเดรธ (Hildreth , 1950) ได้กล่าวว่า ครูและผู้ปกครองของนักเรียนสนใจในความก้าวหน้าในการเรียนอ่านของเด็กมากกว่าทักษะอย่างอื่น เพราะความสำเร็จในการเรียนของเด็กส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ซึ่ง ทูซ (Tooze , 1957) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า “ การอ่านเป็นบ่อเกิดของการเรียนและการดำรงชีวิต นักคิดในอดีตได้บันทึกความนึกคิดของเขาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะเป็นเครื่องบันทึกลงใจให้ผู้อ่านนำความคิดเหล่านั้นมาสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของเขา ” และซูลิ อินมัน (2533) มีความเห็นว่า “ การอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ ” นอกจากนี้ การอ่านยังมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก ดังที่ เกทส์ (Gates , 1933) ได้ทำการวิจัยพบว่า ความล้มเหลวในการเรียนอ่าน เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบกระเทือนถึงพัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ เพราะจะทำให้เด็กรู้สึกมีปมด้อย และกลายเป็นเด็กมีปัญหาในห้องเรียน ซึ่งจะเกิดผลหลายอย่างติดตามมา เป็นต้นว่า เด็กอาจจะมึนงงทำให้อดอย เบื่อหน่าย มีความวิตกกังวล หรือเกลียดทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ดังนั้น ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่ซับซ้อนและต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นอย่างดี เพราะการอ่านไม่ใช่การอ่านตัวอักษรออกเท่านั้น แต่อ่านแล้วต้องมีความเข้าใจด้วย ดังคำกล่าวของ เอสเคย์ (Eskey , 1975) ที่กล่าวถึงการอ่านว่า “ การอ่านเป็นกระบวนการคิดและเข้าใจสิ่งที่อ่าน ถ้าหากอ่านแล้วไม่เข้าใจ ก็ไม่ได้ชื่อว่าเป็นการอ่าน ”

การอ่านออกเสียง เป็นประเภทหนึ่งของการอ่านที่ครูฝึกให้นักเรียนเป็นอันดับแรก (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ , 2521) การอ่านในระยะเริ่มแรกนี้ การอ่านออกเสียงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น และเด็กก็นิยมอ่านออกเสียงเพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่าตนมีความก้าวหน้าในการอ่าน เด็กจะได้รับการเสริมแรงและได้รับความพอใจในส่วนตัวของเด็กด้วย (ประเทิน มหาจันทร์ , 2523) ในการอ่านออกเสียงไม่ว่าจะเป็นการอ่านหรือการพูดก็ตาม ถ้าออกเสียงผิดพลาดไม่ชัดเจนเป็นประจำแล้ว จะทำให้เสียบุคลิกภาพ ผู้ฟังก็เกิดความรำคาญ ทั้งยังเกิดผลเสียในด้านการสื่อความหมาย อาจทำให้เราเข้าใจผิดไปได้ เช่น “ รัก ” กับ “ ลัก ” “ พัน ” กับ “ ควัน ” มีความ

หมายต่างกันอย่างมาก ถ้าใช้ผิดก็ทำให้เข้าใจผิดได้ (คุชฎี ขำนิโรศานต์, 2516) ครูจึงควรแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงของเด็กตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา เพื่อขจัดปัญหาตั้งแต่ระยะเริ่มต้นก่อนติดเป็นนิสัย เคนเวอร์ธี (Kenworthy, 1990) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้การออกเสียงของผู้เรียนว่า ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้

1. ภาษาแม่ของผู้เรียน หากลักษณะเสียงในภาษาแม่ของผู้เรียนแตกต่างจากเสียงในภาษาเป้าหมายมาก ก็จะทำให้การเรียนรู้การออกเสียงในภาษาเป้าหมายยากยิ่งขึ้น
2. อายุของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนได้เรียนภาษาเป้าหมายมาตั้งแต่เด็ก ก็จะทำให้สามารถออกเสียงได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษายิ่งขึ้น แต่ถ้าเริ่มเรียนเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้ว ก็จะไม่สามารถออกเสียงได้เหมือนเจ้าของภาษา
3. โอกาสในการฝึกออกเสียง หากผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการฝึกทักษะทางการพูด ก็จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการออกเสียงขึ้นเรื่อยๆ
4. ความรู้ความสามารถด้านสัทศาสตร์ หากผู้เรียนมีความสามารถในการฟังเป็นอย่างดี จะสามารถจำแนกเสียงที่ได้ยิน และสามารถบอกความแตกต่างของเสียงได้ ความสามารถดังกล่าวจะช่วยพัฒนาความสามารถในการออกเสียงของตนได้
5. ทัศนคติและกลุ่มคนที่อยู่รวมกัน ถ้าผู้เรียนอยู่ในกลุ่มของผู้พูดสำเนียงใด ก็จะทำให้ผู้เรียนออกเสียงเหมือนกับสำเนียงที่กลุ่มชนนั้น ๆ พูดกัน
6. ความกระตือรือร้นและแรงจูงใจ หากผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของการออกเสียงที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา ก็จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และการฝึกฝนมากขึ้น

โยริโอะ (Yorio, 1971) มีความเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการอ่านภาษาที่สองนั้นมีสาเหตุมาจาก

1. ความรู้ในภาษาที่สองของผู้อ่านไม่เท่ากับความรู้อันหนึ่งของเจ้าของภาษา เช่น ความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้าง และการตีความ เป็นต้น จึงทำให้ผู้อ่านไม่สามารถทำความเข้าใจกับอ่านได้ในระดับเดียวกับที่เจ้าของภาษาอ่าน
2. ผู้อ่านไม่สามารถคาดคะเนความหมายของคำหรือเลือกตัวชี้แนะ (cues) ที่จะมาช่วยสร้างความเข้าใจในการอ่านได้ อันเป็นผลมาจากการที่ผู้อ่านมีข้อจำกัดของความรู้ในตัวภาษานั้น และพัฒนาการทางด้านภาษายังไม่สมบูรณ์ จึงทำให้กลไกในกระบวนการอ่านทำงานอย่างไม่เป็นไปโดยอัตโนมัติ (automatic level) ดังเช่นการอ่านภาษาแม่ของตน

3. ผู้อ่านเลือกตัวชี้แนะผิด หรือไม่แน่ใจในการเลือกตัวชี้แนะ จึงไม่สามารถเชื่อมโยงตัวชี้แนะต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อที่จะช่วยในการสร้างความเข้าใจในการอ่านได้

4. ผู้อ่านไม่สามารถจดจำตัวชี้แนะที่อ่านผ่านมาได้ เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับเนื้อหาที่อ่าน และไม่ได้รับการฝึกฝนมาก่อน

5. มีการแทรกแซงของภาษาแม่ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นด้านเสียง คำศัพท์ โครงสร้าง อยู่ตลอดเวลาในขณะที่อ่าน จึงทำให้ผู้อ่านตีความหมายของข้อมูลได้ช้า และค่อนข้างยุ่งยากมากกว่าการอ่านภาษาแม่

สำหรับ บาร์เน็ต (Barnett, 1990) ได้กล่าวสรุปความแตกต่างของการอ่านในภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านภาษาที่สองนั้น ผู้อ่านยังไม่สามารถพัฒนาความสามารถเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษานั้นอย่างเต็มที่ ดังนั้น ผู้อ่านจึงไม่สามารถอ่านออกเสียงคำต่างๆได้อย่างถูกต้องเหมือนดังอ่านภาษาที่หนึ่งซึ่งเป็นภาษาแม่ของตน

2. การอ่านภาษาที่หนึ่งจะเริ่มตั้งแต่ผู้อ่านยังอยู่ในวัยเด็ก ดังนั้น ความรู้ในภาษาที่หนึ่งของผู้อ่านจึงพัฒนาไปได้ในระดับสูง ทั้งในด้านคำศัพท์ เสียง โครงสร้าง ประสพการณ์ และ การใช้กลวิธีต่างๆซึ่งจะต่างจากการอ่านภาษาที่สองที่เริ่มในวัยที่สูงกว่า และพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆดังกล่าวมีน้อย ผู้อ่านจึงประสบปัญหาในการอ่านภาษาที่สองมาก

3. ความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละภาษา และความไม่คุ้นเคยกับบทอ่าน ก็เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านประสบความยุ่งยากในการอ่าน

ทึ่งเฟื่อง เครือตราฐ (1960) ได้เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะมาตรฐานของภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยตัวอักษรที่อยู่ในแต่ละช่องทางขวามือจะเป็นเสียงที่อีกภาษาหนึ่งไม่มี ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เสียง	ภาษาไทย / ไม่มีในอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ/ ไม่มีในไทย
เสียงหยุดไม่ก้อง	ph	p
	th	t
	kh	k
	ch	c
		?
เสียงหยุดก้อง	b	b
	d	d
เสียงเสียดแทรกไม่ก้อง	f	f
	s	s
	h	h
เสียงเสียดแทรกก้อง		v
		ð
		z
		ʒ
		ç
เสียงกึ่งเสียดแทรกไม่ก้อง		ç
เสียงกึ่งเสียดแทรกก้อง		ʝ
เสียงนาสิก	m	m
	n	n
	ɲ	ɲ
เสียงเหลว	l	l
	r	r
เสียงกึ่งสระ	w	w
	y	y

จากงานวิจัยของ เพ็ญศรี เซโปลา (1981) เกี่ยวกับการศึกษาการแทรกแซงของภาษาอังกฤษในภาษาของเด็กไทยที่ใช้สองภาษาในสหรัฐอเมริกา ในด้านการเปรียบเทียบโครงสร้างการออกเสียงของภาษาอังกฤษและภาษาไทย มีดังต่อไปนี้

1. ด้านหน่วยเสียงพยัญชนะ ในภาษาไทยใช้ /p/=ป /t/=ต /k/=ก แต่ภาษาอังกฤษใช้ /p/=พ /t/=ท /k/=ค และไม่มี /c/=จ /ʃ/=ช ในภาษาอังกฤษ ส่วน /r/=ร ในภาษาไทย จะอยู่ในฐานกรณ์ลิ้นรวิ และ /r/=ร ในภาษาอังกฤษจะอยู่ในฐานกรณ์ลิ้นม้วนห่อ

2. ด้านพยัญชนะควบกล้ำ ในภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำสองเสียง แต่ในภาษาอังกฤษมีเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำสองเสียงและสามเสียง อีกทั้งมีเสียงพยัญชนะท้ายคำสองเสียง สามเสียง และสี่เสียงด้วย

3. ด้านหน่วยเสียงสระ ในภาษาไทยสระเสียงสั้นยาวจะให้ความหมายของคำเปลี่ยน แต่ในภาษาอังกฤษสระที่ตามด้วยพยัญชนะเสียงก้องจะมีเสียงยาวกว่าสระที่ตามด้วยพยัญชนะเสียงไม่ก้อง สระที่ตามด้วยพยัญชนะเสียงเสียดแทรกก้องจะยาวที่สุด สระที่ตามด้วยพยัญชนะเสียงหยุดไม่ก้องจะมีเสียงสั้นที่สุด

4. ด้านการเน้นเสียง คำในภาษาไทยมักเน้นที่พยางค์สุดท้ายและไม่ทำให้ความหมายต่างไปจากเดิม ส่วนคำในภาษาอังกฤษจะเน้นที่พยางค์ใดขึ้นอยู่กับความหมายของคำและแสดงประเภทของคำ

5. ด้านระดับเสียง ในภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ทำให้ความหมายเปลี่ยน ส่วนระดับเสียงในภาษาอังกฤษจะใช้ระดับเสียงใด ความหมายไม่เปลี่ยน

6. ด้านทำนองเสียง ในภาษาอังกฤษจะเป็นตัวแสดงความรู้สึกของผู้พูด

7. ด้านการเชื่อมต่อของเสียง ในภาษาไทยจะไม่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ส่วนภาษาอังกฤษการเว้นช่วงเสียงระหว่างคำในตำแหน่งต่างกัน ความหมายเปลี่ยน

8. ด้านโครงสร้างพยางค์ ภาษาไทยจะใช้พยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะเดียวท้ายคำเป็นพื้นฐาน ส่วนภาษาอังกฤษสามารถใช้พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายคำมากกว่า 1 ตัวอักษร และสระสามารถวางได้ทุกตำแหน่ง

เพ็ญทศศรี เชาโฟลา (1981) ยังได้กล่าวถึงหน่วยเสียงในภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่สามารถแทรกแซงไว้ว่า

1. ภาษาอังกฤษ /r/ เกิดจากเสียงลิ้นม้วนห่อ /l/ เกิดจากเสียงลวดข้าง ส่วนภาษาไทย /r/ เกิดจากเสียงลิ้นรวิ /l/ เกิดจากเสียงลวดข้าง

2. ภาษาอังกฤษ /s/ เกิดจากเสียงเสียดแทรก /c/ เกิดจากเสียงหยุดแทรก ส่วนภาษาไทย /ch/ เกิดจากเสียงหยุดไม่ก้อง

3. ภาษาอังกฤษ /f s/ เกิดจากเสียงเสียดแทรกไม่ก้องเมื่ออยู่ท้ายคำ ส่วนภาษาไทย จะไม่มีการออกเสียง /f s/ ในตำแหน่งท้ายคำ

4. ภาษาอังกฤษ /r/ เมื่ออยู่ตำแหน่งท้ายคำจะไม่ออกเสียง /r/ เมื่ออยู่ในตำแหน่งท้ายคำยังออกเสียงเหมือนเดิม

แฮมมิลล์ และบาร์เทล (Hammill & Bartel , 1986) ได้กล่าวถึงลักษณะการอ่านที่บกพร่องไว้ดังนี้

1. ใช้นิ้วชี้แต่ละคำ
2. ใช้นิ้วหัวแม่มือเป็นตัวชี้หน้า
3. เห็นรูปไวยากรณ์ในจุดที่อ่าน
4. วอกแวกง่าย
5. โคลงศีรษะขณะอ่าน
6. ถือหนังสือใกล้เกินไป
7. เสียงอ่าน
8. ไม่สามารถนั่งนิ่งๆได้
9. หรีตาข้างหนึ่งขณะอ่าน

สำหรับสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนรู้ออกเสียงภาษาไทยที่ก่อให้เกิดปัญหาการอ่านออกเสียงภาษานั้น ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีของฮอฟฟ์แมน (Hoffmann, 1991) เกี่ยวกับลักษณะการพูดของเด็กสองภาษา ซึ่งพบว่า เกิดจากการแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งโดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านการออกเสียง
2. การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านไวยากรณ์
3. การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านคำศัพท์
4. การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านการสะกดคำ

ในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา โครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ กรมการศึกษาออกโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการเรียนการสอนและการสอบเทียบความรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 4 และ 6 ในภาคฤดูร้อนให้แก่วัดต่างๆที่เข้าร่วมโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเด็กไทยที่เริ่มเรียนภาษาไทยจะประสบปัญหาการอ่านออกเสียงไม่ชัด ส่งผลทำให้การเรียนทักษะทางภาษาไทยด้านอื่นๆยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

สำหรับตัวเด็กเอง เช่น การอ่านในใจ การเขียน เป็นต้น อีกทั้งปัญหาลักษณะการอ่านที่ดูเหมือนจะเล็กน้อยก็สามารถส่งผลกระทบต่อระดับกว้างได้ กล่าวคือ สามารถช่วยส่งผลถึงทัศนคติต่อความเป็นคนไทยในภายภาคหน้าได้

สหรัฐอเมริกา มีชุมชนคนไทยอยู่มากตามแต่ว่าคนไทยในท้องถิ่นนั้นๆจะสามารถรวมกลุ่มกันได้มากน้อยเพียงใด เช่นเดียวกับที่วัดพุทธคัลลัสต์ เมืองคัลลัสต์ มลรัฐเท็กซัส ซึ่งเป็นศูนย์รวมชาวไทยและได้เข้าร่วมโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา เมื่อปีพุทธศักราช 2534 แต่เด็กไทยที่นี่ก็ประสบปัญหาในการใช้ภาษาไทยมากพอควร เพราะนอกจากจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแล้ว เนื่องจากเป็นรัฐที่อยู่ติดกับประเทศเม็กซิโก จึงทำให้ภาษาสเปนและภาษาเม็กซิกันเข้ามามีบทบาทในการสื่อสาร อีกทั้งชุมชนคนไทยในเท็กซัสค่อนข้างน้อย ฐานะทางเศรษฐกิจของคนไทยจัดอยู่ในฐานะปานกลางถึงต่ำ ซึ่งสามารถศึกษาได้จากการมีวัดไทยที่ดำเนินการสอนอย่างต่อเนื่องคือ วัดพุทธคัลลัสต์ โดยสามารถจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาเหตุอาจเป็นเพราะมลรัฐเท็กซัสมีพื้นที่มากที่สุดในสหรัฐอเมริกา และวัดไทยแต่ละแห่งอยู่ห่างกันมาก จึงส่งผลทำให้ผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนภาษาไทย ทำให้การอ่านออกเสียงเป็นปัญหาค่อนข้างมากสำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนในโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา โดยใช้ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนและครูระดับ 1 และ 2 ซึ่งเป็นระดับพื้นฐานสำหรับการเรียนภาษาไทยในชั้นสูงต่อไป เพื่อให้ครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับทราบถึงปัญหาที่แท้จริงว่าสาเหตุของการอ่านเกิดจากอะไร จะได้แก้ไขในจุดที่บกพร่อง เพื่อให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทยและมีความสนใจใฝ่รู้ที่จะเรียนภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนระดับ 1 และ 2 โครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ปัญหาด้านการออกเสียงในคำ การอ่านสะกดคำ การอ่านเป็นคำ การอ่านข้อความ และลักษณะการอ่าน
2. เพื่อศึกษาสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนรู้อ่านสองภาษาของนักเรียน ได้แก่ การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านการออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ และการสะกดคำ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างประชากร โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนระดับ 1 และ 2 โรงเรียนวัดพุทธดลลัสต์ เมืองดัลลัส มลรัฐเท็กซัส ในโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ปีการศึกษา 2538 มีจำนวนนักเรียน 30 คน และครูอาสาสมัครทั้งจากโครงการการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา และครูอาสาสมัครจากท้องถิ่น จำนวน 6 คน จากนั้น นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยแบบทดสอบการอ่านขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียน แบบบันทึกการอ่านขั้นพื้นฐานสำหรับผู้วิจัย และแบบสังเกตลักษณะการอ่านของนักเรียน มาทดสอบ สังเกต โดยใช้ค่าความถี่ และคำร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนแบบสัมภาษณ์นักเรียน นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และคำร้อยละ นำเสนอในรูปความเรียง และแบบสัมภาษณ์ครู นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปความเรียง จากนั้นศึกษาถึงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนรู้อ่านภาษาไทย ได้แก่ การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่ง ด้านการออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ และการสะกดคำ

ขอบเขตในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาไทย ได้แก่ ปัญหาด้านการออกเสียงในคำ การอ่านสะกดคำ การอ่านเป็นคำ การอ่านข้อความ และลักษณะการอ่านเท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนรู้อ่านภาษาไทยของนักเรียน ได้แก่ การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านการออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ และการสะกดคำ เท่านั้น
3. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับ 1 และ 2 จำนวน 30 คน และครูผู้สอนระดับ 1 และ 2 โรงเรียนวัดพุทธดลลัสต์ เมืองดัลลัส มลรัฐเท็กซัส จำนวน 6 คน ในโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ประจำปีการศึกษา 2538

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาปัญหาและสาเหตุการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนระดับ 1 และ 2 โครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา โดยไม่คำนึงถึงระดับชั้นเรียนในโรงเรียนสามัญ และสิ่งที่ผู้วิจัยนำมาสร้างแบบทดสอบเป็นสิ่งที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาไทย หมายถึง สภาพที่การอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องตามโครงสร้างของระบบเสียงภาษาไทย ประกอบด้วย ปัญหาด้านการออกเสียงในคำ ปัญหาด้านการอ่านสะกดคำ ปัญหาด้านการอ่านเป็นคำ ปัญหาด้านการอ่านข้อความ และปัญหาด้านลักษณะการอ่าน

ปัญหาด้านการออกเสียงในคำ หมายถึง สภาพที่การเปล่งเสียงต่างๆในแต่ละคำไม่ถูกต้อง ประกอบด้วย การออกเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงตัวสะกด และเสียงวรรณยุกต์ที่ไม่ถูกต้องตามระบบเสียงภาษาไทย

ปัญหาด้านการอ่านสะกดคำ หมายถึง สภาพที่การอ่านตามหลักเกณฑ์ของการเรียงลำดับตัวอักษรภายในคำหนึ่งๆไม่ถูกต้อง ประกอบด้วย การสะกดพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด วรรณยุกต์ การสะกดเพิ่ม การสะกดข้าม และการสร้างระบบใหม่

ปัญหาด้านการอ่านเป็นคำ หมายถึง สภาพที่การออกเสียงพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ให้เป็นหน่วยเสียงของแต่ละคำที่มีความหมายไม่ถูกต้อง ประกอบด้วย การอ่านโครงสร้างคำ การอ่านเพิ่ม การอ่านข้าม การอ่านสลับที่อักษรในคำ การอ่านเป็นคำอื่น การอ่านโดยครู่ชี้แนะ และการอ่านไม่ได้

ปัญหาด้านการอ่านข้อความ หมายถึง สภาพที่การอ่านคำหลายๆคำที่รวมกันเป็นข้อความไม่ถูกต้อง ประกอบด้วย การเชื่อมเสียงระหว่างคำ การแบ่งคำในข้อความ และการอ่านซ้ำคำในข้อความ

ปัญหาด้านลักษณะการอ่าน หมายถึง อาการที่แสดงออกมาให้เห็นในขณะที่อ่าน ซึ่งส่งผลให้การอ่านออกเสียงภาษาไทยไม่บรรลุตามเป้าหมาย โดยแสดงอาการด้านอิริยาบถ และอาการด้านการออกเสียง

อาการด้านอริยาบถ หมายถึง กิริยาท่าทางที่เป็นปัญหาซึ่งนักเรียนแสดงออกมา ขณะอ่าน ได้แก่ ใช้นิ้วชี้แต่ละคำ ใช้นิ้วหัวแม่มือเป็นตัวชี้ นำ วางหนังสือติดเกินไป วางหนังสือห่างเกินไป วางท่าทางไม่ถูกขณะอ่าน เสียงอ่าน นิ่งนิ่งๆไม่ได้ หยิบตา ขมวดคิ้ว หยุดชะงักขณะอ่าน โคลงศีรษะไปมา อ่านหลงบรรทัด ขาดสมาธิ และอื่นๆ

อาการด้านการออกเสียง หมายถึง การอ่านออกเสียงที่เป็นปัญหา ซึ่งนักเรียน แสดงออกมาระหว่างอ่าน ได้แก่ อ่านผิดอักษรวิธี อ่านผิดแล้วอ่านใหม่ทันที ติดอ่าง อ่านยานคาง อ่านซ้ำ อ่านตะกุกตะกัก และใช้เสียงดัง - ค่อยไม่เหมาะสม

สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนรู้ออกเสียง หมายถึง สิ่งที่ทำให้การอ่าน ภาษาไทยไม่เป็นไปตามโครงสร้างของระบบภาษาไทย ได้แก่ การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่ง ด้านการออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ และการสะกดคำ

การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านการออกเสียง หมายถึง การที่นักเรียนนำโครงสร้างการออกเสียงของภาษาที่หนึ่งมาใช้ในภาษาไทย

การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านไวยากรณ์ หมายถึง การที่นักเรียนนำหลักภาษา ที่หนึ่งมาใช้ในภาษาไทย

การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านคำศัพท์ หมายถึง การที่นักเรียนนำความรู้ที่ จำกัดของคำศัพท์ภาษาที่หนึ่งมาใช้ในภาษาไทย

การแทรกแซงของภาษาที่หนึ่งด้านการสะกดคำ หมายถึง การที่นักเรียนนำวิธีการ สะกดคำของภาษาที่หนึ่งมาใช้ในภาษาไทย

โครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา หมายถึง โครงการที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการสอนในด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา

นักเรียน หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 6 - 18 ปี ซึ่งมีบิดา และ / หรือ มารดา เป็นคนไทยและเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนวัดพุทธดัลลัส เมืองดัลลัส มลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ในโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ตามที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดขึ้น ในปีการศึกษา 2538

ระดับ 1 และ 2 หมายถึง ระดับชั้นการศึกษารั้งต้น ตามโครงการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเรียนรวมกันทั้งสองระดับชั้น และใช้หลักสูตร ผลสมผสานของระดับ 1 และระดับ 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากทวิวิจัย

1. เพื่อทราบถึงปัญหาการอ่านออกเสียงภาษาไทยของเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา
2. เพื่อทราบถึงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนรู้ออกเสียงภาษาไทยของเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยแก่เด็กสองภาษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย